

Neopodpisani se dopisli ne tiskaju. Prijepetene se pisma tiskaju po 5 avo. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 fib. za svaki redak više 6 fib. ili u slučaju opetovanja ne pogubuje se upravom. Novost se štampa postarom naputicom (asensio postale) na administraciji "Naša Sloga". Ime, presimo i najbližu poštu valja točno oznakiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravnosti u otvorenu pismu, za koje se ne plaća postarino, ako se izvana napiše: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rasta male stvari, a blediga sve pokvari". Nar. Pos.

Istina svakog četvrtka na olovnom arkju.
Dopisli se povrađaju, ako se i ne tiskaju.
Nebijlogovani listovi se neprimaju. Proplata u postarinom stoji 5 for. za seljake 3 for. na godinu. Namjerno for. 3/2, a za polgodinu. Izvan cravenivo više postarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo administracija 288 list se u Via Carolina br. 28

GOVOR

narodnoga zastupnika dr. Dinka Vitezića, izrođen u sjednici carevničke vijeća dne 28. febrara 1889. prigodom generalne rasprave o proračunu za god. 1889. (Konac).

Još mi valja spomenuti, da nije do sada žaliloba od strane ministarstva trgovine u jeftovnom pogledu ništa određeno, bar ne za Primorje obzirom na podraženo mu činovništvo, te da bi bilo radi toga željeti, da učini kano i druga i ovo ministarstvo slične odredbe. Ovo postupanje, očitje proli temeljnim zakonom od strane političkih oblasti, bijaše istaknuto u mojem govoru vod dne 14. marča 1884. kad no se potužili osobito na kotarsko glavarstvo u Voloskom.

No na čelu ove oblasti stoji još uvijek onaj isti činovnik, a kako čujemo, dobio je on poslije onog mog govora pohvalni dekret od namjestništva. Bar toliko je natanovljeno, da se je tim hvalisao. Ja dvojtih pako, da se je istinito — dapače ufam ao, da to nije istina, jer kad bi tomu tako bilo, tada bi to bilo za nas zastupnike — ja u istinu nesam, koju da upotrebim rič, da takav čin ošigloim.

Da nije moguće ređovito uredovno postupanje kod takovih odnošaja, još jano; u tom pogledu neka mi bude dozvoljeno spomenuti ovdje jedan slučaj, koji se je dogodio upravo u ovom kotarskom glavarstvu.

Izborna komisija trgovačko-obrtnička komora u Rovinju upravila je na načelnika u Podgradu talijanskog molbu, da objavi oglas o izboru članova trgovačke komore, koji bijaše takodjer u talijanskom jeziku sastavljen, da oglas ujedno izbornu listu, to da o tom listoviti komisiju. Moram pako unapriod kazati, da u obćini Podgrad sam Slovenid stajaju, to da oim dvojtih li trojice činovnika, koji su tamo u službi kod kotarskog suda i poroznog ureda, no govori nitko talijanski.

Zastup. dr. Vergottini: To nije istina!

Zast. dr. Vitezić: Naznačio mi oboho! U Podgradu nema niti jednoga Talijana.

Zastup. dr. Vergottini: To nije istina!

Zastup. dr. Vitezić: Molim Vas ako imate štogod kazati, zaprosite kasnije rič.

Zastup. dr. Vitez Tonkli: Nikakvih razgovora!

Podpredsjednik (davi znak zvonocni): Molim, da se govornika neprežida.

Zast. dr. Vitezić (nastavljaju): U Podgradu noima daklo oim par činovnika, koji su tamo u službi, niti jedne jedine osobe, koja razumije talijanski. Ređoni oglas imao se talijanski objaviti. Načelnik, koji takodjer nozna talijanski kano ni obćinski savjetnik, pošalje dopis na izbornu komisiju u Rovinj sa molbom, da se oglas u jedan od slavenskih zemaljskih jezika, u hrvatski naimo ili slovenski prevoda, da se ga tako uredovno objavlaniti, pošto nezna nitko od stanovnika talijanski.

Što je na to učinila izborna komisija? Poslala je svo epise kotarskomu glavarstvu, a kotarski kapetan da je dopisom od dne 15. marča prošle godine načelniku nalog, da ovrši ogašenje, to da ga odmah izvjesti čim to izvede, inače da će platiti globu od 20 for. U tom položaju neprosta načelniku drugo, nego da dađo velikim troškom provesti oglas iz talijanskoga u slovenski jezik i tada da objavi oglas. On izvjesti o tom kotarskoga kapetana, no provjedova ujedno što nobijaše prevoda, dočim bi morala trgovačko-obrtnička komora u Rovinju, koja postoji sa svu Istru, svoje oglasu u svih zemaljskih jezicoh izdavati. Što je sada učinio kotarski kapetan? Poslao je epise imova načelniku

za zahtjevom i sa ponovnom grošnjom na globu od 20 for., da se oglas objavi u talijanskom jeziku, u jeziku, kojeg kao što sam jurse kazao, nitko od stanovnika nepoznaše.

Zastup. dr. Vergottini: To nije istina! (Čujte! na desnicu).

Zast. dr. Vitezić: Načelnik, komu nije sada drugo preostalo nego podvrći se, upravo je ujedno pritužbu na namjestništvo. Pošto je pako namjestništvo naredbu kotarskoga kapetana potvrdilo, uložiti načelnik utok na ministarstvo, no namjestništvo neodala utoka pridržav ga kod sebe (Čujte! na desnicu). To je činjenica (Čujte! na desnicu), koja se je dogodila pred deset mjesoc. Takove stvari dogodjaju se u Istri.

Zast. dr. Rušić: Pa takovu se vladu podupire!

Zast. dr. Vitezić: Odale možete, gospodo moja, uviditi kako rađo slošnimi silami ruku o ruku državno i zemaljske oblasti na to, da nađu pokrajinu po želji vladajuće talijanske stranke poveo potačljano. Oni su žaliloba vod do sada postigli najbolji uspjeh, jer, kao što sam to drugom prigodom brojkami i statističkim podatci dokazao, talijanski kapital napreduje u Istri silno, dočim se polikavna Slavene sve to jađe natrag. Moram jošte spomenuti, da je slučaj, što sam ga prije naveo, bio predmetom interpelaciji u radnom saborskom zasjedanju, to da bijaše ta interpelacija od sada vod pokojnoga saborskoga predsjednika dra. Viduloha zaustavljena, nipošto pako vladi izručena; kako se ju to dogodilo, pridržajem si kasnije razjasniti. Kod takova sianja stvari, da ta interpelacija nobijaše na pravo mjesto ocaelana, da načelnikov utok nije stigao na ministarstvo, želio sam doznati od gospodina ministra predsjednika, koje li stanovnja zaustavlje aradijanja vlada napram takovomu postupanju, to kakovo li goji o tom mišljenju.

Kad postoje pako takove potačkodo u plemenom obćenju izmedju oblasti i plemenstva radi noznanja slavenskih zemaljskih jezika, to bivaju to potačkodo u utomnom obćenju još mnogo vede; jer ako činovnik nerazumije stranku, niti ona njega, tada službeni rad nemože napriod, to se i dogadja radi toga često, da se izdaje takovo naredbo, koje su bez ikakvog temelja; jer ako činovnik, koji stvar riečava, isto nerazumije, tada nemože biti u to naravki upućen, to tako bude i rielstva neoznovana. Prijatelj noki pripovidaše mi o činovniku, koji pripada k najsviostnijim, koji mu je rekao: ja bi narodu rađo pomogao, ja bi ga podučio i nastojao, da odustane od dajnjih koraka, no buduć, da nepoznam njegovog jezika, nemogu toga učiniti. (Čujte! na desnicu).

U istinu čudnovato je i žaluetno kad kađu više oblasti činovnika na takova mjesta, gdje se govori jezik, kojeg oni nepoznaju. To se bar protiv temeljnim načelom ređovite uprave.

Takovo staju postoji u političkom kotaru Volosko, a još žaluetnije jest ono u kotaru Lošinj. Tuj bijaše imenovan kotarski kapetan, koji nozna niti rič hrvatski (Čujte! čujte! na desnicu). — Zastupnik dr. Vašaty: baš kao i kod nas! a skoro svi stanovnici onog političkoga kotara jesu sami Hrvati (Čujte! čujte! na desnicu). Njegovim pomoćnikom jest komesar, koji, promda je po rodu trvd Slovenac ali ide žalilobo ruku o ruku s najvatrenijimi iredentisti (Zastupnik. Klun: Nije Slovenid), koji vodi rat proti svim Slavonim, osobito proti svrdonstvu, koje noće da zataji narodnu čut, to koje on sa svo moguće načino proganja. Tamo se dogadjaju stvari . . .

Zastup. dr. Vergottini: Ta sumnjicija jesu veoma plemenita!

Zastupnik dr. Vitezić: Jezik za zubo!

(Živahni i trajni uzklaci negodovanja u kući; vikali: to je nečuvani glas u parlamentu! — Stranota! To je sablasan, ne spada u parlamentati! Trajni nemir i živahno gibanje u oćioj kući).

Zastup. dr. Menger: Nedovoljite daļje govoriti, on je uvredio kuću. (Neprostan nemir. — Podpredsjednik svoni opativno).

Zastupnik dr. Vitezić: On neka ma, nesprekida neprestanoc!

Zastup. dr. Vergottini: Vi ste uvredili kulturni narod!

Podpredsjednik: Posivljem obćenju na rad.

Zastupnik dr. Vitezić: Zašto mo je . . . (Inova prokladanje i nemir).

Podpredsjednik (svonedi opativno): Posivljem jednoga i drugoga na rad, te ću dignuti sjednicu budu li se i nadalje tako vladalo. (Odobranje i ploskanje rukami).

Zastupnik dr. Vergottini: Molim sa oproštenje gospodine predsjedniče, ali on je napao moju narodnost! (Neprostan, živahan nemir i gibanje).

Zastupnik dr. Vitezić: Ja branim svoju narodnost! Ovdje so radl o jednom javnom pitanju!

Zastupnik dr. Vergottini: Slobočno, ali navedijajte moju narodnost.

Zastupnik dr. Vitezić: Pitam Vas čim li sam uvredio vašu narodnost, možda tim, da branim prava mojeg naroda.

(Trajni nemir i gibanje u svoj kući. Uzklaci: vanka; noka više no govori; to nije naš! Vergottini nosimjo neprostanoc prokladati! To nije ponasjanje! Zastupnik dr. Vašaty: Vergottini nije sa parlamentati! — Zastupnik grof Lužanski: On nosimjo govoriti, on nije imao riči!)

Podpredsjednik: Dikom sjednicu. (Odobranje i ploskanje rukami).

Pučka škola u Fontani.

Kakva se igra s našim narodom u Istri igra, i to imonito na školskom polju, kako nam medju ostalim i pučka škola u Fontani, o kojoj smo imali priliko ved pisati.

Opažamo prije svega, da je to solo na zapadnoj obali Istre, izmed Poroča i Vrsara, napušćeno Hrvati, to da spada pod mjesto školsko viedo u Vrsaru, a pod c. kr. kotarsko školsko viedo u Poroču. Prije koju godinu posele se je tamo učiteljicu, koja ne samo, da je podučavala razno predmeto talijanskim jezikom, ved njoj se je bilo našćilo od mjestnoga školskoga vieda, da ima tim jezikom podučavati i vjeronauk.

Tamošnji stanovnici nobijahu tim zadovoljni. To nam kaže najbolje utok, što ga je učinio čestiti pokojnik Marko Čorjengo i drugovi mjesoc oktobra 1885. na vis. oca. kr. ministarstvo za bogostovje i naetava proti odluci zemaljskoga školskoga vieda 28. augusta 1886. br. 970, kojom je isto povratilo molbu za hrvatsku školu e opazkom, da je nemože učielati. U tom utoku trvd se, da su svi stanovnici onoga školskoga okružja Hrvati, osim jednoga Talijana, italijanskoga državljena i bez djeca, i da sva djeca samo hrvatski govore, a talijanski nerazumiju; nadalje, da Fontani doprinajaju za školu, da ju daklo uzdržavaju i kao takovi; da bi bili morali biti saslužani glodo naukovnoga jezika, ali da nitko njih nije bio saslužan.

Valjda povodom toga utoka dozvolilo se je ne hrvatsku školu, nego školu sa dva odijela: hrvatskim i talijanskim i pripustilo roditeljom na slobodu, da upišu svoju djecu u jedan ili drugi odiel.

Došao je učitelj poznajući oba jezika. Ved kod upisivanja komešalo se je kojekako i pak nastojalo kako bi djeca upisana

u talijanski odiel uživala veće pogodnosti. Iza toga se je učitelj svakojake neugodnosti prourodvialo; medju kojimi bijaše najnazornija ta, da nije imao nit stana u naravi nit si je mogao nađi pristojna nit adrava stana, tako da je obolio i on i obitelj mu. Prošio je pomodi na raznilih stranah, ali neobliv je, prošio je sa drugu službu i dobio ju.

Škola je pak bila noko vrijeme zatvorena, a sad je dnla u neki novi štadij, kako to kaže dopis, koj smo dobili ovih dana od jednoga staroga kromenjaka iz Fontane i koj ovo priobđujemo:

Fontana, 16. febrara 1889. Voletkovani gospodine uredniče! Budući da čitam marljivo vašu "Našu Slogu", doznao sam, da smo si mi Fontanci učinili "talijansku školu". Čokao sam višu vromana, da će Vas koje vidojtje poro obavijestiti, kako se je u istinu sbilo s našom školom. Kad ga nije, ovo mono, Vite nego tri lista borili smo se mi Fontanci sa "hrvatsku školu" (budući da naša djeca osim hrvatskoga drugoga jezika nepoznaju), dok nam nije glavno zemaljsko školsko viedo po narodbi vis. oca. kr. ministarstva pod 28. augusta 1886. br. 970 poslalo aliočieu odluku: "La divisione di questa scuola sia in due sezioni, l'una con lingua d' insegnamento croata, l'altra con lingua italiana, formata massime olo sia lasciate all'arbitrio dei genitori di scegliere per l'educazione del loro figli l'una o l'altra di queste sezioni". (Pripodobiv ovo sa gori računim, nam nije stvar jasna. Možda nam se razjasni. Uredni.) Došlo je učitelj i podučavalo se je hrvatski i talijanski. Čokad je on pako otišao pridržilo se je našim šaronjakom osobito gospodi iz Vrsara (gdje stoji mjestno školsko viedo), da je sada došla voda na njihov mlina. Imenonada pozvali su noko koje našli ljudi, učinili li zapisnik i odmah proglasili, da od sada napriada čoi mora biti u Fontani "škola talijanska". To je laško roči, ali prije bi trebalo pitati nas svih, koji smo gospodari i osti djeca, da li smo i mi s tom odlukom naših šaronjakañ zadovoljni, i što će na to oblasti, koje izadu o jeziku odlučivati. Do sada još nemo imali u našoj hrvatskoj Fontani nikada talijansku školu, a nije je sbilja nit potreba, to onaj Talijan učitelj, koji da je za našu školu jur odredjen i koj nepozna niti boudo našega jezika, bi mogao slobodno ostati tamo kud ima doći, jer mi kao gospodari našo djeco nedemo jiti dati u talijansku školu talijanski štiti. A kad mi Fontanci platimo poštino za školsku agradu, pitamo na dalje naše šaronjako, kojim pravom su uzeli našomu dušobrižniku po obćinekom ročaru iz Vrsara ključ škole, tako da su sada naša djeca jur četvrti mjesoc bez vjeronauka krićanskoga? Za to imamo se valjda najviše zahvaliti našemu g. županu V. L., koji, promda je čovjek nako krvi (ni nozna talijanski, a nosi bonovroko), nemože ovo "šćavuno" vidjeti i ogovara no samo po solu nego i kod viših oblasti našega g. dušobrižnika, samo da može istjerati iz Fontane toga "popa šćavuna", kako on govori. Nije bez temelja poslovio, da je Peturica gojil od Turčina. Dan prije nego su bili noki našli zvani, da podpišu protokol za školu, obhđajao je naš župan po solu od kuće do kuće, tražadi koga bi dobio za talijansku školu. A kako se je trudilo toga dana na ulici kad smo pošli podpisati se na protokol za školu? Viđati i mišću rukama pregovara nas je, da ča će nam škola šćavunska, da koj hoće hrvatski noka gro u Hrvaciju, da smo mi Talijani Istriani (Pi) a od Talijana da živimo ita, "broz konca govoreći".

Nu promda nismo bili svi zvani, ipak i ovi "izabrani" nisu hotjeli školu

talijansku nego mješanu (miskuu) školu, neka oni zajedno sa svim, koji pitaju talijansku školu, pošalju u Italiju.

Gospodinu duobrihnik, koga ogovara dvojek kakav je onaj župan, neće si za stalno a toga proved tri glave. Ima kod nas šilboke oblatih, koje svakako ljude slušaju, a ima također peševica, koja kaže: Šljaj mi mjesec: nehaj, što, paeto za njega laje.

Pogled po svijetu.

Tret, dne 18. marča 1890.

Austro-Ugarska: U carevinskom vieću vodi se od prošlog petka podrobna razprava o državnom proračunu. Kako izvioključimo na drugom mjestu govorio je naš narodni zastupnik kod podrobne razprave jurve dva puta. Pošto ćemo donieti njegove govore u cijelosti, nedemo se ovdje sa najimi obmirnije baviti. Zivahna bijaše razprava kad se je radilo o tom, da se u vojna predjedništvo ministarstva tako zvani dispozicioni fond; iz koga plaća vlada svoje novinare i nagradjuje ono, koji njoj služe. Proti toj zakladi govorili su osobito njemački liberali, koji su predboivali ministarstvu, da timi novci podupire pokvarene novinare, kojim je dozvoljeno sve i svatko protiv njim pisati. Pri glasovanju o tom predmetu pobijedila je vlada sa svimih devet glasova, što znači, da većina neima baš velikoga pouzdanja u nju.

U madjarskom saboru pravdaju se jošta uvijek radi paragrafa vojničkog zakona. Tamo su na dnevnom redu škandali i nemiri, no vlada će ipak pobijediti, makar i bila dobro operuzana.

U Slavoniji u gradu Požegi započela su prekjudeć avedanosti na upomenu izгона Turaka iz Slavonije, dotično iz Hrvatske prije dvjesto godina. Srbija: Odraknuo kralja Milana pozdravio je sav arbski narod iskrenom radošću. Tomu se veselo i ostali Slaveni, dočim žale sa Milanom jedino neprijatelji Slavonstva, napose židovsko-madjaraki liberali. Sva skoro europska štampa bavi se tim pitanjem, a svatko želi saznati, što li je kralja Milana sklonulo na tako neodokivan korak. Jedni vole, da je Milan tjelano i duhovno bolostan; drugi, da je napokon i sam uvidio kako noima u narodu pravih privrženika niti iskrenih podanika; a treći napokon, da ga je na to prisilila bolest kraljevića Aleksandra, koji je čomnuo i ginuo za majkom. Milan da se je dakle radio odrukao krune nego li da pozove na trag kraljicu, što bi bio morao učiniti, da se spasi sina. Jurvo kolaju glasovi, da će se do mala povratiti u Srbiju kraljica Natalija, dapače i protjerani metropolit Mihajlo. Promjena na prijestolju, da je primljena po svoj zemlji vrlo ugodno. Kralju Aleksandru, da stižu odasvud pozdravi i čestitke. Rogenti imenovali su odmah novo ministarstvo, u kojem vode kelo radikalo.

Rusija: U Petrograd stigla je deputacija boharskoga emira, da predade oružje bogate darove i da mu se pokloni. Medju darovi emira nalazi se i deset krasnih konja, sagova, oružja itd. Novi ruski ministar mornarica Čihačev pomnožava na vrat na nos rusko vojničko brodovlje, kojim kani pojačati u prvom redu mornariou na crnom moru.

Franczka: Ministarsko vieće zaključilo je, da se sudbeno progone prvaci i vodje patrijotičkog saveza. U obuznoci kaze se, da se je taj savez pretvorio u tajno društvo i da ima tajna pravila, po kojih može dignuti na noge oružanu silu protiv oblasti.

Italija: Ministarska kriza svršila se napokon i u Italiji sratno. Novomu ministarstvu jest na čelu stari Crispi,

to znači, da će talijanska izvanjska politika ići starim pravcem i da su ostala otvorena vrata novim ministarskim krizam.

U spomen matulmu domorođeu JOSIPU VOLARIČU.

bivšemu upravitelju župe u Loparu, sa otoka Rabu.

Vaj, što čujem i kakvi li to glasi
Pozdravju jađno sree moje,
Da li je bilja, li je sanak paki,
Što mi mrtvo što slovo poje f!

Muđenide! Teb' da više nema!
Tebe, komu jedva za života
Pusta sreća ljubnula je akute,
Tebe, da nam sudba u grob smota f!

Ta gdje vriedna nađi samjenika,
Koj' bi ljepše rodu vlenos vio,
Gdje pastira, da bi pastu viera
Toll mio, toll odan bio f!

Tko da tjebi Vrbničane Tvoje,
Gdje Ti sora kratkog sika svanu,
S' muđenikog gdje Ti svetog svanja
Krasni spomen nikad ne ucađu f!

Tko će dati tvojoj Istri našoj
Pobornika kakav Ti si bio,
Tko patnika, koj bi, k'o što Ti si
Za svetinje rođa pastit bio f!

Nu, što cvilit' ih Ti nisi mrtav!
Plemenita još Ti šivi duha,
Te a' nobesa, kam' ju Viniš povra
Ona i sad naše vajo sluta!

Zar ne, Joso, i Tvoje da nas moibe
Vasda kriopit protiv dušanom ljudim,
A mi domo, dok nas jednog bude
Sveil spomen čuvat Ti u grudim'!

F. V.

Franina i Jurina

Tr. Si žul kako se je vaskokodakala porodka kvodka na nekoga našega pojaka, ki da zove svojga broka Krišpiš Jur. Tor kvodka rada na broki akado, ako ju mudo kada va smrado grobo. Ma, ov put ima krivo zaš bi morala anat, da su njihi ljudi jur zavil svoji broki: D o b r i l a, komu ni dostojan nijedan frazkušanski Talijan ni postoli oluštrat.

Tr. Va sote Rovinjekam, da su pošali porredki inženjori česti merit za italcion. Jur. To merit sada te posvuda zaš se bilježaju balotacioni.

Tr. Al mi hvata Bogu poznano već dobralno te mereno, zaš smo bili va njihovoj školi i pred zadnjimi balotacijon.

Jur. Zato njim sada valja red: go s p o d o draga pa alo je ono vrijeme kada je bilo hljeba brime.

Tr. Od kuda Juro, ako se smi znat? Jur. A vero ravno e Poroča.

Tr. Ča si bil poli „kaval k i n o“ na tanou? Jur. Mogal sen bit i na tanou i „pullida“ se nakargat i to bez nič platit, jer me je sporočka k o z a“ pozvala.

Tr. Dobro si učinia, da nisi poša gledat kmetako žuljo. Jur. I još bolje, din, da nisan se poša prodat kako Juda, ki je.

Tr. A mi dva pustimo to onin, ki imaju velika usta.

Različite viesti.

Dr. Dinko Vitezić. U 5. broju donosi našega prvaka dra. Dinka Vitezića sa ovim životopisom: „Zalostno je bilo stanje u Istri sve do pred nekoliko godina. Hrvati politični, Talijani svud i svuda gošpedari i na vlasti. Godino 1873. budu

proglasili ispravni izbori, a istočasno Istru pošalj u bečko carevinsko vieće dra. Dinko Vitezića, prvog zastupnika istarskih Hrvata. Dinko Vitezić rođio se je u Vrbniku na otoku Krku 24. julyja g. 1822. Po tadašnjem običaju bija poslan u gimnaziju u Beč, a poslije u Zadar. Svršiv gimnaziju slušao je pravo na bečkom i padovanomk sveučilištu, gdje je i promaknut na čast doktora. Godine 1857. stupi u finančajnu službu kod dalmatinske zemaljske vlade, te postane već godinu 1875. finančajnim savjetnikom. Godine 1866. bude mu povjeren rukovodjenje uredu, nu birokratičkim viest nije ga htjela dalje promaknuti. Godine 1873. ponudjeno mu je po hrvatskom izborom odboru u Istri zastupništvo izvanjskih kotara Istre. On ga primi, to ga narad očudovljeno isabere. Od onda pa do danas njima sjedište carevinskog vieća u Beču, u kojoj ne bi Vitezić živom i zasnomom riedi branio prava hrvatskoga naroda u Istri. I u najnovije doba uspjelo je Dinku Viteziću, da oslobodi hrvatsko otoko istarske, omražena poglavara i...

Nu njegov protivnik izložiti su u Beču, te riauše Vitezića, još čila muša u posniju. Vitezić otvoril sađu u Krku odvjetničku pisarnu. I tu je Vitezić štito hrvatištinu protiv talijanštini. Svi njegovi podnesci bili su hrvatskim jezikom pisani, a i sud ih je hrvatski rielavao. S toga je morala vlada namjestiti u Istri hrvatske činovnike, što je vanredno koristen po našu braću u Istri.

Pokrajinski odbor u Poroču uvijek je štadio i perhorrescira hrvatski jezik; pako ni od obična nije htio primati hrvatskih dopisak. Pred carevinskim sudistom u Beču branio je Vitezić pravo hrvatskih običnih sasputnik i vieštom riedi, a od onda mbrapokrajinsko vieće u Poroču primati hrvatske dopise. Koliko je Vitezić štovani i od svojih protivnika, najboljim je i najcjeljnijim dokazom to, što ga je nedavno, i sama talijanska stranka u Krku htjela isabratiti svojiim nadelnikom, nu Vitezić nije htio da primi te časti. Bog pošilj dra. Dinka Vitezića na spasi i slavu istarskih Hrvata, a hrvatski rodoljubi ugledali su u prvaka istarskih Hrvata!

Predjedništvo političkoga društva „D i n o s t“ pozivlje gg. odborniki, namjestniko i članovo zabavnoga odbora k rodoljivij sjednici za pedeslu dne 17. t. m. u 10 sati u jutro u prostorijo „Dolavakoga podpornoga društva“ (via Molin piccolo br. 1). Dnevni red sjednice jest: 1. Izvičeno zabavnoga odbora u uspjehu posljednje društveno zabava; 2. Izvičeno o obilnom utoku gledo slovenskih škola u Italiju i 3. pogovor o budućih zonaljkih izborih. Umoļjavaju se sva spomenuta gošpeda, da u potpunom broju k sjednici dođ izvolu.

Talijanski kandidati za carevinsko vieće. Poročki listić trubi u posljednjih brojevih u bojuju trublju posivaju svoje viera u istarskih gradovih na izbornu borbu, koja će započeti dne 1. aprila. General nije još odabran, okolo kojega će se skupiti talijanski izbornici istarskih gradova i trgovačko-obrtničke komore u Rovinju. Toga junaka da će imenovati glavni stoji list pazniko političko društvo saslušav priopit želje izbornika. Te želje prodiu jur na površje, i to u trčanskim talijanskim listovih. Štupa biti će ponosito posao muđan, jer se pojavljuju na jednom dva generala. Trčanski „Il Mattino“, komu bijaše toliko puta predčabčeno, da uživa podporu, čea. kr. vlade, proporuča kao kandidata za istarsko gradovo zemaljskoga prijednika ili assessora i odvjetnika dr. Gambin-a. Ovaj gošpedin je obće poznat kao vater i radikalan Talijan, pak nam nekako čudno xvoni njegova prepоруka u listu, koji da uživa podporu od o. kr. vlade. U ostalom nas nemože danas već ništa iznenađiti. Drugi trčanski list „Il Cittadino“, koji se ubraje medju konservativce, prepоруča također radikala u osobi mladoga g. dr. Rizzi-a iz Pule, koji se u posljednje doba silno turu na površje. Ovaj da hće na jednom u Beč i u Poroč. Bog da sreću jer spobnost dođi će po sebi!

Evo dakle gospodi glavnoga štopa dva kandidata, a mi nedvojimo, da će još koga nađi, koji bi rado išao grjati stolice u Beč i koji nezna držati jezika za zubmi kad stariji i pametniji govore.

Preporučujuć sa danas gospodi Talijanom gornja dva kandidata (a dobro bi, da bi imenovali kuratura za one, koji se izmado još pripraviti) upozorujemo naše izborniko u ovih gradovih Istre, da budu spremni na vršenje svoje rodoljubno dužnosti.

Govor dra. Vitezića. Naš dični zastupnik podigao je opet glas u carevinskom

Naknadno dobivamo od istoga staroga fontanskoga kromonjaka aliedede redke: „Danas t. j. u ponedjeljak dne 25. t. m. se je šilboke otvorila nova dieto talijanska škola ovdje u Fontani. Novi gospodin učitelj je Talijan, nezna niti riedi našega jezika i radovčan sam, kako će našu djecu, koja talijanski neznaju, podučavati! Na svono xronede u školu nije došlo nijedno dieto u školu. Jovda kad je naš rođni župan obradio svo kuće, sbralo se jih je kakvih 15 mjesto 50. Na pitanje: da vas jo danas g. učitelj naučija u školi, odgovarala su djeca: „je neš predika ma nismo nu mogli kapit“. Irlina djeca i Dlešić do gado i klupo bna karisti, ako nam Bog i zakon nopriskode na pomod.

Mi predpostavljaju, da nas jo naš kromonjak letinilo izvjestio, na dom nelamome rasloga dvojit i našto smo mu vele salvatni, pitamo najprvo: kako se to postupa kod ustanovljivanja jezika kod pučkih škola u Istri? Ovdje, kad bi i ošil postupak pravilan bio, kad bi se bili isrekli pred kojim nopristranim zastupnikom o. kr. školske oblasti svi roditelji, redovito pozvani za talijarsku školu, daje se ju pošljo nekoliko mjeseca, pačo tamo je već učitelj Talijan, nepoznajudi niti riedi jezika djeco; u Buzetu jedva pošljo puno tri, odnomo čast godinal, dozvolilo se jo prošnu hrvatsku parolou, a još se nije učitoja za nju poslalo; u Pinalnu se je vodi toliko put roditeljo saslušavalo u sadnjih godinal, njih se jo dosta lerkelo sa hrvatsku školu. Ipak njim se nije još niti udnelno dozvolilo, katno li, da bi njim se poslalo sposobna učitelja.

Pitamo na daljo: jeli se saslušalo roditeljo po naredbi o. kr. ministarstva za obuku i nastavu? Ako nije, koji jo vlastan ukidati njegovu naredbu, kojom je dozvolilo, da se škola fontanska razdieli u hrvatsku i talijansku sekolju? Ako jest, jeli nu se o. kr. oblasti osvjedočilo o rodovitom postupku onih, koji su imali roditeljo naslušati, ili našto niau zastupnici o. kr. oblasti taj postupak prevodi i to onom strogošću, kojom to provadjaju, kad se pita hrvatska škola ili parolou? Kako se jo moglo pripustiti provodjenje saslušanja vrsarskog gošpedi, sa koju se zna u koj rog pušku, koja rodovito neoglašaju kad do se saslušanje provesti, koja neglo pozivlju samo u o. k. običnaro, pak saslušav njih, proglašuju, da će bit od vas unapried škol talijanska, kao da imnju vlad i. o. s. kr. kotarskoga školskoga vieća i zemaljskoga, pačo u ovom slučaju čak i vlast o. kr. ministarstva?

Pitamo na svrei: kako se jo moglo dozvoliti talijanska škola, pošto nit oni n o k i, koji su bili pozvani, nisu se izjavili za talijansku nego za mješovitu, hrvatsko-talijansku školu, to kako se jo moglo poslati učiteljo, koji hrvatski nezna?

Mi upozorujemo na ovo našega dičnoga zastupnika dra. Vitezića, a on će za stalno upozoriti, ono na koje spada, pak i tim pružiti dokaz kako se s nama u Istri postupa.

Naš dopisnik se jo od prvoga do drugoga dopisa u deset dana osvjedočio koliko kod nas vriedo zakoni, al za to stalno noće zdvojiti: svaka sila do vremena, a Bog-pravica do vieka!

Našim Fontancem pak poručamo, da su si oni, koliko je nam poznato, sami izabrali župana, pak ako su se u sadanjem, koj jih nazivlje s imenom „ščavuni“; protiv njihovoj volji radi, provarili, neka kod aliedede izboru pasokoga izabiru; onomu koji njim voli, da živu od Talijana, neka odvrato, da oni živu od svojih žuljova, da bi po Talijan bil već davno pomeli od glada; a onoga, koji jih bude pošljo u „Hrvaciju“ za to što pitaju hrvatsku

više na korist svojih izbornika i u obziru za naš puk u Istri, uplativ dno 7. marča predsjednika legitimacijskoga odbora: zašto se neispitaju izborni spisi i utječi proli laboru zastupnika Defrancoschi-a; a dno 8. marča orazio je u podružnom govoru izlošteno stanje istarskih Slavana. U budućem broju donieti ćemo po stenografskom zapisniku spomenute govore, a već sada izražujemo iskrenu hvalu našem neumornomu zastupniku u ime istarskog partika.

Vjenčali se. Dno 28. veljače vjenčao se gosp. Pero Bolonić vrlo učitelj i domoljub u Golgorici, sa roditeljbunom gospodićom Mirkom Mihotović rodom iz Tarsa. Naše najiskrenije čestitke novovjenčanima.

Pišu nam iz Kastva. Dosadajući naš obdinski lističnik Koloman Tarozaj ostavio je ovdje službu te se preselio u bližaju Rijeku. Razlog je samo taj što mu je služba bila pretaska. Gospodin Tarozaj ostavlja među ostalim pukom napušteno upućenost. Rodom Madjar, pogovarao se je dosta lično hrvatiku po dalmatinskom načinu, jer je više godina živio u okoliti Dubrovnik. Vladao se je uvijek viteški, nije strao on u narodnost našu ni mi u njegovu. Otačona, koje je bio član, dali mu je na dnu vateru, a on ostati i nadalje član toga društva i "Bratovštine" prjalatiz istarskih Hrvatoh. Kileđemo mu srdačni živio želio, da mu najsjednok dr. Kormaldor, koga od prijle posnamo, bude zadovoljan s nami i mi s njim za više vremena.

Jašak za zuba! Čuli smo kako je nedavno naš zastupnik u Boon, poštuovani dr. Vitošić, doviknuo zastupniku dr. Vergottinu ostru bovsjedu; jašak za zuba! Dr. Vitošić govorio je njemački, a u tom jaškju još je ostrije redi "Mau! Mau!"

Židovska štampa, koja vrlo voli našu Talijansku i talijansku štampa u Primorju vrlo se je uavpriljila na ove rieči, te nemože naći izraza, kojim bi se jada narugala dr. Vitošiću radi tobožnjeg neprijetljive riedi, jer da se u gospodskom oboru ne smije drugu zastupniku redi: jašak u gubao ili što silina. — Da vidimo tko je Vitošić, tko Vergottini i tko je kriv?

Vitošić je starac od svojih 70 godina, iskanan i marljiv zastupnik, sauzet sa svoj narod, kojemu posna potreba do najmanje malokosti. Bvo ved 17 godinašnji u osarskom oboru, pa svakom zgodićom opominju vladu kakova so krivilo dno slavnokomoru rodu u Primorju, to dokazuje kako so narod tudji svojomu jašiku i običajom, to so i koji i rado bi odubavti, da kao kroja jabuka prvom nerednom zgodićom ovo našo pokrajino neodpadnu od svoga vladara i države. I jor Vitošić istinu gudi, guduom ga po pratih biju!

A tko je Vergottini? Tomaz Vergottini je mladlić, dapađo stasom deođki, koji moše biti i dobar poštin i bistro glavlo i rudastili vlasi i skladno zasnaka brođea, al jo posvo ne-iskusan u javnoj upravi. On je mogao prollatati koju knjigu, ali nije još prođuio a možda ni podoo prođuiti knjigu života, gdje su uplećno potreba narodino, gdje su certant putovi, kojim so moše spašiti dušovno i tjelesno nesretna naša Istra. Vergottini jo mladoo, kojega jo poslalo u Bud u svoju imo nekoliko veleropjednika h Istra, avo "koll Talijani", kao na pr. Auresporgi, Creso ko ludićo, kapitali i tako naprod.

Taj mladlić zadirkivao je onomadno starou Vitošiću kad jo ovaj govorio, to mu jo svako toliko upadao i govor mjesto da počeka, pak da svoju ređo kad na nj rod dođe.

Sam prodajednik opomeno ga jo; obična uljudnost zahtijevala je, da zastupnik Vergottini uhvati na papir, što mu se jo činilo krivo od Vitošićevoga govora, pak da kanijo to popravii, ako jo kađar. Zastupnik Vitošić takodjor je pristojno nam načinom najprijie molio i opomeno drugu nekaj mu neznanjoveta. A kada sve to nije pomoglo, kada jo dr. Vergottini imao obraca ređi, da ni to nije istina, da puk u podgradskom kotaru nezna talijanski, kada jo starou prekipilo, onda je ođjakoo Vergottinu, kako rekomo, neka držl jašak z a zuba!

I za to naš komitiuk židovski i talijanski silno kudi Vitošića, a hvati Vergottina.

Naši čitatelji znadu komu imaju pravu dat. Onaj uaklik Vitošićov bio je doista ostar, ali i opravdan. Svaki nas bio bi u gosp. Vergottinomu uđinio drugi račun. — Tko je čitao apostola Pavla, zna kako je nomio okrasoo gđjekad nokim; kojim su bludili proti naukom zdravim i istinjim, i proti liopom primjeru njegovom.

A tko se spominje stogod kršćanskoga nauka, zna da je Spavitelj svietlo, — taj najsveti mirnik i pomisnik, — biđom šibao po najljubi, koji su tempal božlj obratili bili u trgovitae.

Ali dđ. Židovska štampa nezna se te nauke! Jedno samo smeo se onom prilikom našli, a to je što nismo znali, zašto naš Talijani u najnovije vrieme šalju u Beđ "mladije silu". To je zato, da dok se naude njemački, budu zadirkivati govoru našega zastupnika kratkimi ređenostima: "oiht w a h r i", "Beleidigung".

Na dast Yam taj dobitak talijanska gospodo. Malo dote im opraviti! Družtvo hrvatske čitaonice na Rieci kupilo je veliku sagradu na sred Corca za 100.000 for. U toj sagradi bio je pred nekoliko godina kasino, u koji su dolazili samo bogatiji građani, te dionovici i častnici. Živili naši primorski Hrvati!

Mjesto prištava kod gradeke oblasti tješaj na jedno mjesto pristava kod gradskog poglavareta u Puli, sa koja se sa hrvjova osim nauka i posnavanja talijanskoga a po mogućnosti i njemačkoga jezika. Nastojed sa raspleta današnja vladajuća gospoda u Puli. U njem nelma sahitjova da molitaj pozna i hrvatski jezik, kojim se sluđu ave lavanski obitina i mjestanosa, Gospodi u Puli jo dasta, da budući pristav, koji dolazi danomleo u dočica sa pukom, ponasoo samo talijanski jezik. Ako do Hrvati na Puljsčini a budućim pristavom obdi, neka se nauđu talijanski! Čujumo, da so puljska gospoda ved odavna klatare po okolini inođih ljevan Pule, to da pripravljaju našo seljako a budućee labore. Mi preporučamo našim dionim Peroćemo, Promanturoćemo, Modulinćemo, Peromćemo, Šijanćemo, Lijanćemo, Alturoćemo itd. da popitaju puljsku gospodu, kad opet dođu u njihova mjestoa agitirati i obediivati nebo i znanlj; kako jo to da nemare sa hrvatski jezik dođim bi njim kod budućih izbornih dobrođih hrvatski glavoi. Tim mutikašam i klatarom neka svaki naš poštin izbornik ođluđu i odroditi zabrusi: tko netroba moga jezika, tomu neđam avoga glasa!

Iz Draguča pišu nam 10. t. m. Kako sto valjda štali u talijanski novinaš Istra, pokopaemo ovih dana prvaka talijanske stranko (P) u Draguču g. Ivana M. Grusčića, koji se jo u muckvoj dobi nađio proslao u drugi sviet. Pokojnik jo u ovih stranku zblijla mnogo uđinio jo talijandnje našoga puka, osobito našo pojedino, pak mi talijanska stranka nobi smioš; toga tako brzo zaboravili. Al kao što jo ved obično nezahvalnost najdžoša plađa, tako so dogodio i pok. Grusčiću. Porodko-panski Talijani, kojim jo pokojnik uđinio sto in sto usluga, ostao na dan pogroba svi kod kudo. Jodini Partu poslao jo orkovošega sluga a iz Poređa vidimo jednoga, koji jo a pokojnikomu mnogo tuga na ovih stranku imajerio a nita dogradio. O mrtvii ništa van dobro, kažo laticka poslovio, pak ni mi neđemo da diramo u pokojnika, koji so nomooze braniti, al jednako možemo kazati a da nuprivredimo na velike poslovićo, da je nato našoj narodnoj stvari pokojnik silno škodilo, to da njegova smrt veik udarao za naše narodno protivniko. Kejo li sredo, da se jo pokojnik za pravodnu poštinu stvar borio s onom silavođu i utrajnođeu! No eu drugomu, koji mu nekka budo miloerdina iz Pina dobivamo siludođu viest: U putak 1. o. m. na tri četvrti sata po podno, sahrao so po običaju školska djeca hrvatskoga odjola na javnom putu. Poznati jedan šarenjak opazivši ih započeo ih javno psovati i grđiti govorod njim: "hrvatski prasci šeniivi" to uhvati Ivana Štić-Marfana od Antona konopom za vrat za sobom vrate kriđeć mu: "hrvatski prasac šeniivi", snda to hođu u stalnu postole šivati.

Spomenuti učenik Ivan Štić-Marfan, jedva dojde kuđi sav uplašen, izmuđon, te se sada bolestan sa uvijonim vratom u žestokoj ognjci muđi.

Doznajomo nadalje, da je mjestna oblast taj čin javila višoj oblasti. Ako jo stvar istina, a to će valjda sudbona istraga dokazati, onda čestitam samo nekka pazo, da roditeljom davljeno djecu krv nouskupi.

Povratit ćemo so na taj junađki čin kad nam bude poznat uspjeh istrage. Iz Kastva pišu nam početkom kolovozne. O prvaj zabavi našo "Čitaonice"

A tko se spominje stogod kršćanskoga nauka, zna da je Spavitelj svietlo, — taj najsveti mirnik i pomisnik, — biđom šibao po najljubi, koji su tempal božlj obratili bili u trgovitae.

Drugah dvaha obdržavala so dno 24. febrara, te jo posjetila i žena i izabrana ubave naše Liburnije. Program bje izveden na obdo zadovoljstvo. Iza ljepo odpejavno pjesmo "Nek dušman vidi" uzilodila je predstava "Brojčava" od Plegora Moravakova. Igra, prom težka i zapletena, tekla ljubko i gladko. Poređ predstavljača "pohvaliti nam osobito našo uvježbanu predstavljajuđu, Minju Smiljanu" (Ljubu Jeluzidovu), koja je isto stupila u kolo domaćih predstavljaja. Gosp. B. Dunu ovaj put nas jo pjesmom "Teška nođ, teška mišl" upravo zadivio, te jo morao na burno povijedjivanje opotovati. Po odigranoj tomboli zapođo plia sa tradicijonim hrvatskim. To je dolata mladostrajao plia do hjeđa dana, a na rastanku dokivnomo si: "do vidova u nedjolu" i neprevazimo so.

Vidjemo se toge dana gospode sa svih okolnih strana, a ponajviše iz Volokosće, odako ih bilo skoro 80, velim pununa, da se nisi mogoo kamo spojiti. Ponajprije pjevata so Zajčova koradošca "Zrinaki-Frankopanka" onako viesto, krekpo vatroni; kako ved sa pjesma sahitjova. Zatim jo silodila igra: "Bilo mi su djono", Ako jo ved posjedili put ugodila svima, to jo ovaj put postiglo vrhunao spajlova. Zvanica (gđlica M. Donfrancoschi) odavna kao viesto predstavljajuđu, a Mašina (I. Muid) bio je vijedjan staroa Kapanakjo i omiljanjo kono mu Zvanico (Kerke Jolice rad straštomoa Mile (V. Jolice) na korist "nomonu Bokoću" (B. Dubrovdi) s kojim se zarudila a valjda ved i uđali, jer, im jo bilo sudjono". A i ostali laveli svoje ulogo puvo dobro, kano snao onako okretno stakati svoj mjeđođi, to viesto likaliti. I pjesnu "Budinca" (kom a hrvatski šiloh) odpejavana bjo po skupnom oboro dobro i koretno.

A plio, plio! Mila ti ga majko, ko u miravinjakul! To so vrišlo, vzišo, okrotalo bilo noge lagano, kao da bi ih keravioom podpalio. Tako i trolat! A kad li sed "Djokoo-sopimoh" dođao na dnovni red, da na obdu želju zalrika poštin "hrvatski" — da vidil "vršno kolo"! Eh valjo, nok — Na svih voseiloo plošoo so i "Kolo" predvođio jo g. I. Bakaridđu, komu smo upominamo sa toli liopim hrvatskim plošom. Nije manjkalo ni "narodno slavenoko kolo" koje jo predvođoo zagrobodniam gosp. B.

Tekom dltavo vedori odejovsto svakomu na Iliou ono, noprilijeno voseljo, kako tek u Kastvu biti može! Kako i nobi, trod nam ni spominjati, da so jo tekoo dltavo vedori pjevato narodno pjesmo i umjetno zborkovo.

Novreda na moru. Maršlješko novino oplajuu gromu novorodu, koja jo enaša vlastnik mi Pavno Raudić, kapotan Soid a nađin. Dno 6. t. m. stigošo omo dva brojavla iz Port-de-Bone i Martiguee, koja nam javio, da jo dignut u zrak bark nađin upaloo so potroloj. Pomorsko oblasti priškodilo odmah na pomođ. Kapetan i "mali" bijahu nađjoni mrtvi, četvorica teško ranjenih bijahu prenošena u bolnicu. Ranđvojica joeu izvan pogublji. Nađjoni su mrtvi: Soid Antonio kapatun, Raudić Božo drugi, Rumel Jakob noštromo, Perovlić Ivan mali, Tarabodja Dinko i Turđi Frano, komliriari. Ostali su živi i zdravi Plavlić Tomo i Antonid Ivan, koje jo bio za nijerotniko so poskapal na svimi častmi okruniv jo mnogimi vionoi. Puđanstvo mjesto obuetavilo jo u znak žalosti zabavu, koja jo imala biti onaj dan. Naval bijašo oiguran za 75 tisuođ frenalaa, a za brođ neznamo.

Potvrđjen zakon. Njog. Voliđanstvo potvrđilo je promjenu zakona od 9. jultja 1863. br. 12, kojim su promienjena no-

Kako vidite, prikramšo ponešo vašo izveštje, jer nam valja i drugim zadovoljiti, Evasia Vani da a smo vam preporučili, al nezaboravite, da pišete za čitatelje "Nas Stogor" Op. Uredn.

što ustanovo o dužnosti primosa župnikah za popravak i uzdržavanje crkva i drugih orkvoñih zgrada.

Bratovštini hrv. ljudi u Istri* uplatili su: (Konac). Prigodom mlado mio mlado mienika Liborata Štokovlić u Pazinu nabralo so u družtvo 25 for. — Prigodom mlado mio mladonienika Pravdoslava Pihlipca u Lindaru sabralo so u družtvo 27 for. — Brozović Albert u Vrbniku 2 for. 40 novč. — Volarić Niko 60 novč. — Štadić Baro 40 novč. — Volarić Ivan u Vrhniku 40 novč. — Junko Slavoj u Podgradu 3 for. — Bonofadić Mihovio pok. Mih. 1 for. — Afrid Mato u Kastvu 40 novč. — Knaico Antun u Busetu u kap. for. 10. — Vranid Ivan u kap. for. 10. a u godlji prinos kap. for. 10. — Brozović Vjekoslav u Orneli u kap. for. 10. — Elgo Fran u Busetu for. 4. — Benković Josip u Busetu fr. 8. — Plego "Dinko" i Šterpeda for. 1. — Klarid Antun Josipov 80 novč. — Bralja Matija u Busetu for. 2. — Radić Mihovil iz Dubašnice 50 novč. — Mahla Josip iz Volokoo 50 novč. — Clak Antun iz Volokoo 50 novč. — Porđid Ivan na Rieci 50 novč. — Marđolja Benedikt na Rieci 50 novč. — Lotta Volkus u Opatiji 1 for. — Justid Fran Opatija 1 for. — Zamilid Vinko Voloko 2 for. — Irovokid Fran dr. u Zagrebu kao dian utomoljotilji 25 for. — Sparokid Niko u Krku 1 for. — Kron povjeronika Marjanovid Vinka u Pazinu u Pucid Ivan, Lindar 80 novč. — Ivid Antun Gologorica 50 novč. — Stofanulid Branjo, Gradišće 1 for. — Ivid Ivan, Gradšćo 1 for. — Majgovid Matija, Gradšćo 1 for. — Grašid Josip, Pidan 1 for. — Nakić Antun, Pidan 1 for. — Kurolid Štimun, Pidan 1 for. — Štokovid Branjo, Pidin 50 novč. — Marjanovid Vinko, Pidin 2 for. — Turak Antun u Kopr 80 novč. — Bozanid Antun u Vrbniku 40 n. — Kalao Antun u Busetu sabralo od blaga Zadrnikara u Suđorgi 3 for. — J. Šajovoa u Radoncu 1 for. — Ant. Podroka u Zagrobu 1 for. — Volomaići gospođin Dmil Vraneyanyi pl. Dobrinovid posjođnik u Savorlinu, a sada boravod u Opatiji darovao je "Bratovštini" 25 for. Štokratna mu srdačno hvatli!

U Kastvu 28. febrara 1880. Uprava "Bratovštine hrv. ljudi u Istri". M. Grosman, blagajnik.

Kuda u najam. Upozorujemo našo narodno trgovoe i krđinaro na oglas podgorinim naslovom na četvrtaj stranici. Žolodli da so naš bledni seljak oslobodi od krnjolikh i šaronjadkih krepoljia, koji mu daju lošu robu za doholo novoo, kani g. Fr. Elgo dati svoju kudu jedino poštinom narodnom poduzetniku, koji bi mogao pomođi sobi i našem puku.

Krokodil pohlebao u Rjeđinu. Pišu pod 20. pr. m. sa Rieko: Juđor pošljo podno utakao jo krokodili dvio stopo dugačak, komu bhjašo do 15 godinaš, h zvierinjakua smakotona na Školjčid badi so u Rjeđinu i izdano. Dozolo njo pošljo za rukom da ga izvuku. U ostalom ova do utoga životinja morali poginuti, gibajuć so prema etruji, dođiđoo prvooom proma moru, kojega krokodil no može da poduoai.

Vienao. Br. 10. iznašo je "ovim sdržajom": Fridrik III., spjuvao Jovan Hranilovid, Gjurgioea Agidova pripoviodka Kastv. pl. Šandor Gjalokoga. "Šlopi muzikant", psihološka studija od Vladimira Korolonka, a ruskoja provoo Nikola Andrić. "Ovjo-tanija", roman, francezki napisala Augustaa Craven. Mato Baštjan, istarski pjesnik i proporođitelj hrvatsko mladi u Istri", knjižovna ortu M. Sabidca. Knjižovno pismo: "Neuvelo cvieto", izabrano poviojko Vatroslava Liničkoga, izdao Fr. S. Kulaš, priobio V. Novak. Brandi srbskoga ili hrvatskoga jezika: 1. "Nođoljko" spjuvao O. M. Utjosenovid-Ostrožinski, knjižovnost, umjotnost, evastioa. Sliko: "Krišćanstvo", alegorički kip R. Scollinga. "Kako so sada zove našo soto" slika Jaroslava Vešina.

Vienao izlazi svako suboto na dva arkta. Svi dosad izalji brojevi mogu se dobiti.

Književnost. Hrvatski i katolički propovjednik, vionac propovjedi za sve nođlje i blagdana crkveo godino sa dodatkom potrebnih svečanostih i prigodnih propovjedi. Urođuje ga tođ hrvatskih katoličkih propovjednika. Koleš I. br. 3 — ožujak, u Vaznađu, brzoćotekom i nakladom knjižaro J. B. Stiffora. Ciena na godinu (12 svozaka) for. 4.

Dopisnice uredništva.

G. K. J. u K. Pismo stiglo sa prilozij: predaje o go. upravi na vidlj. uvrštenje. Novice 364.4. a G. B. Brđaćan odzdrav. i od' priljuzija M. L.

Lutrijski brojevi

dno 0. marta			
Trat	11	80	77 64. 44
Luce	84	80	10 02 21
Buda	00	49	54 1 7
dno 18. marta			
Prag	54	38	87 57 77
Lavov	33	17	05 0 0
Hermannstadt	14	62	28 63 13

Javna zahvala.

Ozaloženi sinovi i kći pokojno Marije udove Mandić, izrasuju ovim najpljuju zahvalu svim štovanim prijateljima i znancima, koji su podastili ljubljenu nam pokojnicu isprave štiti do hladnog groba.
Boljaun, 9. marta 1880.

U ime ozaloženo braće
Josep Mandić.

Javna zahvala.

Ponajljubije blagodarimo svoj onoj čestitoj gospođi, koja nemogav prisustvovali našim zabavam, podupriele nas materijalno i to sa zabavu od 24. februara ali do 6. marta. Učestvovali su: Anto Puš 2 for., Vjenceslav Kornmilifer 1.50, August Palaso 1 for., Rikardo Stipković 1 for., a sa omu od 8. marta gg. i Dr. Dinko Vitaleš 5 for., Brada Rukič 5 for., Viktor Tomilob darovao preko ulaznica for. 2.50, V. Zamilč 8 for.; Y. Marjanović 2 for. Josip Jano 2 for., August Palaso, Vjenceslav udova Munič, Ivo Frankl i Matko Kundič po 1 for.

Sjtili nam se i gg. A. Polosta i A. Volarića sa Rieko, koji su nam bili u svakoj prigodi na ruku, no šalod ni troška ni truda, da što sjajno upadu naša zabavo; zahvaliti se moramo i našim dionim prodavateljima gđi E. Dufranceschi (Zvanki), gđici Ljubi Jelusičevoj (Smiljani), gđi M. Dubrovč (Jolicca) i gđici P. Rubosia (Vračarica), koje su sa naklonošću prouzelo uloga, to se iskazalo toll požrtvovnosti pri ostvarenju naših ideja.
Kastav, 6. marta 1880.

Skupni odbor

„Hrvat. štitaonica“ i „Dolavskog društva“.

G. G. Piccolli-ju, izkamačarja u Ljubljani.

Vinica na Dolavskom, dno 12. Jan. 1880.

Moglovolite mi poslati dvanaest steklonica jako osone za zelodca. 1--12

Palvalnu omojanem, da je bila raba tola postulati da steklonice izvršim. Molbiti razulit vrat no valiti osone u najljubijim vepom. Nola bolnito je bila uo anurt bolna vsi no mihili, da mora v uslu vrati usuret; tada konja je zavilila nekotiko kapljico osone, jo zo okrevala iz ces nekotiko ur populnoma odravela — mođ tom, da je bila popov vod dno 2. kotja na smrti postojl. Ezena se tođd savadi njenoja izvrsnoga vodja sama najboljo pripravioje.

Z odličnim uspjehomem
Jurij Künig, župnik.

Daje se u najam kuća.

Podpisani sagradno je kuću kod Zeljavolko postaje Počeki (Buzi-Pinguot) u nakani, da u njoj otvori trgovinu. Kuća je na vrlo zgodnom mjestu, blizu postaje, na cesti. Sagradnja je u trgovacku svrhu. Razi zemljo imeđu dućan, prostor za skladište (magazini), konobu i štalu; na prvom podu prostora hodnik, tri sobe i kuhinja, a na drugom podu jest vna ma prostorai tuvan za strazišće ill skladišće.

Kuća ova, pošto je kod jedne od najboljih postaja pruge Divača-Pula, zgodna je osobito za trgovinu sa žitom, vinom, brizjom ill. Budući je podastali zapriečen društvo postoj, nemože se baviti trgovinom, pak štiti doli svoju kuću u najam kojemu se ođ ođju i no u trgovu ill kromaru
U Buketu početkom marta 1880.
Fran Flego.

OBJAVA.

Ovim se putem javlja p. n. gospođi župnikom, da je bivša trgovina crkvenih stvari „Garusa“ u razprodaji i da mogu ovom prilikom dobiti potrebitih crkvenih stvari (u najpovoljnijom stanju) ispod tvorničke cijene.
Prodaje se također velike stolove i ormare prikladne za knjižnice itd. Vlnuova br. 1. Trst.

Briena kol, kalaj, hraputavica, promekloot, narob zedavica, voda, zapala istih lid. mogu se u kratko vrijeme isladiči rabljenjem.

Prendinijevih sladišah

(PASTIGLIE PRENDINI)
Što jih gotovi P. Prendini, ljubar i Uekarnik u Trstu.
Vnoma ponudu isladišah, propovjednikom itd. Prendinijevih sladišah, navedne jutarnje hraputavice i grimih steslaha nastaje kao na čudo zimnjem ovih sladišah.
Oparka. Valja se pastii od varalioh, koji je ponahijaju. Zato treba uvijek sahtjevati Prendinijevih sladišah (Pastiglie Prendini) te glodeti da bude na omotu kutijico (skatulo) mođ podpiti. Svaki komad tih sladišah ima utisnuto na jednoj strani Pastiglie, na drugoj Prendini.
Cijena 30 nb. kutijico zajedno sa naputkom. Prodaju se u Prendinijevoj Uekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnoj Uekarnoh aviole. 69--10

Kamaleonte četvorci prorokujući vrijeme.

Ovi su četvorci iz stakle nalidni sa pet prozirnih boja i sa posebnim procesom uvriđeni u lep drveni okvir. Imaju pako mogućnost proroci kakvo će vrijeme biti, kao i barometri i to mianjejuđi boje. Predstavljaju u vodini okolice, vodopade, gradine itd. Obojeju se pako na proroku, ali tako, da su lioom prama sobi obrnjeni, te tako sluše na ukras sobe. Biljuzka n. pr.: **Vrijeme stajno i suho sa živahnim bojama. Klima u izgledu promjeniv osenu i modru boju u žutu i crvenu.**
Promjenljivo vrijeme sa polu bojama. Daju sa neprostantim oblačenjem boja.
Cijena: Gabinet format dućat . . . for. 5.—
Viel

Ako koji pošlje unapried for. 2 dobiti do prasto poštarino i svoga 2 četvorca u gabinet i 2 u visit-formatu.
Henrik Pegan,
Trst, Lloydova palača.

!Čujte! Gledajte! pak strmito!!

O sudnovatoj, svakomu pušioncu neophodno potrebnoj „Beškoj oprami za pušiti“ lada sastoji i
Jedna lula iz morake pjono, sa poslađenim ill posebrobranjnim poklopom; kamis in višuvolno sa olokom.
Jedan kamis iz morake pjono sa pravim žuljarom.
Jedan kamis iz morake pjono sa pravim žuljarom.
Jedan kamis iz morake pjono sa pravim žuljarom.
Zajamžena prva vrat.
Jedna kutija za namotki i jedna kutija za žigice.
Cijena ovej podpunoj i elegantnoj oprami: **samo for. 240.—**
Pošilja se uz gotov novac ill pouzdom. Fabrikant-federlago S. Schreier, Wien 11, Cirkurgasse 62. 7--18

Nova agencija za službe

u Trstu, Via Campanille br. 1
bavi se namjođivranjom svakovrstnih službonikah u tu- i inozstvu, utjeruje dugove, dobavlja izvješća sa potpunom tajnošću. Izvršuje također svakojaka pisma, molbonice, ugovore itd. Zalaže i vršava proti uplati kamatnih produmoto, založeno u gradskoj zalagionici (Monte di Pietà), kupuje i prodaje svakovrstnu robu. Dobavlja uz jako nisko kameto novce i upravlja svaki drugi posao.
Popisuje se hrvatski, njemački i talijanski.

Obrtničko čudo!!

Kaputi iz kanečuka:
nepromoćivi raznobrojno vremeno tkanino najviše četverouglo sive i tamne boje. Na jednoj su strani iz sivog kanečuka (posvema slična svili) ill ornog sa naglavkom i dvostrukim zaponi.
Ti kaputi radjeni su na dvie pravilne strane, to se mogu rabiti i po lipom vremenu kao gornja suknja.

Cijena for. 7.

Franko poštom u svako mjesto u monarkiji. — Šilje se uz prodhodaju plaću ill pouzdomem.
U naručbah mora se naznačiti duljinu kaputa i širinu prsa.
ENRIK PEGAN
Trst, palazone del Lloyd.

Bolezni želodca.

in spodnjih telesnih dišoj, jeste in vranice, slata kila, zaprtje, vodionica in krovica drika, sdravi sa najvpoćenijom 326--328—329—330—331—332—333—334—335—336—337—338—339—340—341—342—343—344—345—346—347—348—349—350—351—352—353—354—355—356—357—358—359—360—361—362—363—364—365—366—367—368—369—370—371—372—373—374—375—376—377—378—379—380—381—382—383—384—385—386—387—388—389—390—391—392—393—394—395—396—397—398—399—400—401—402—403—404—405—406—407—408—409—410—411—412—413—414—415—416—417—418—419—420—421—422—423—424—425—426—427—428—429—430—431—432—433—434—435—436—437—438—439—440—441—442—443—444—445—446—447—448—449—450—451—452—453—454—455—456—457—458—459—460—461—462—463—464—465—466—467—468—469—470—471—472—473—474—475—476—477—478—479—480—481—482—483—484—485—486—487—488—489—490—491—492—493—494—495—496—497—498—499—500—501—502—503—504—505—506—507—508—509—510—511—512—513—514—515—516—517—518—519—520—521—522—523—524—525—526—527—528—529—530—531—532—533—534—535—536—537—538—539—540—541—542—543—544—545—546—547—548—549—550—551—552—553—554—555—556—557—558—559—560—561—562—563—564—565—566—567—568—569—570—571—572—573—574—575—576—577—578—579—580—581—582—583—584—585—586—587—588—589—590—591—592—593—594—595—596—597—598—599—600—601—602—603—604—605—606—607—608—609—610—611—612—613—614—615—616—617—618—619—620—621—622—623—624—625—626—627—628—629—630—631—632—633—634—635—636—637—638—639—640—641—642—643—644—645—646—647—648—649—650—651—652—653—654—655—656—657—658—659—660—661—662—663—664—665—666—667—668—669—670—671—672—673—674—675—676—677—678—679—680—681—682—683—684—685—686—687—688—689—690—691—692—693—694—695—696—697—698—699—700—701—702—703—704—705—706—707—708—709—710—711—712—713—714—715—716—717—718—719—720—721—722—723—724—725—726—727—728—729—730—731—732—733—734—735—736—737—738—739—740—741—742—743—744—745—746—747—748—749—750—751—752—753—754—755—756—757—758—759—760—761—762—763—764—765—766—767—768—769—770—771—772—773—774—775—776—777—778—779—780—781—782—783—784—785—786—787—788—789—790—791—792—793—794—795—796—797—798—799—800—801—802—803—804—805—806—807—808—809—810—811—812—813—814—815—816—817—818—819—820—821—822—823—824—825—826—827—828—829—830—831—832—833—834—835—836—837—838—839—840—841—842—843—844—845—846—847—848—849—850—851—852—853—854—855—856—857—858—859—860—861—862—863—864—865—866—867—868—869—870—871—872—873—874—875—876—877—878—879—880—881—882—883—884—885—886—887—888—889—890—891—892—893—894—895—896—897—898—899—900—901—902—903—904—905—906—907—908—909—910—911—912—913—914—915—916—917—918—919—920—921—922—923—924—925—926—927—928—929—930—931—932—933—934—935—936—937—938—939—940—941—942—943—944—945—946—947—948—949—950—951—952—953—954—955—956—957—958—959—960—961—962—963—964—965—966—967—968—969—970—971—972—973—974—975—976—977—978—979—980—981—982—983—984—985—986—987—988—989—990—991—992—993—994—995—996—997—998—999—1000—1001—1002—1003—1004—1005—1006—1007—1008—1009—1010—1011—1012—1013—1014—1015—1016—1017—1018—1019—1020—1021—1022—1023—1024—1025—1026—1027—1028—1029—1030—1031—1032—1033—1034—1035—1036—1037—1038—1039—1040—1041—1042—1043—1044—1045—1046—1047—1048—1049—1050—1051—1052—1053—1054—1055—1056—1057—1058—1059—1060—1061—1062—1063—1064—1065—1066—1067—1068—1069—1070—1071—1072—1073—1074—1075—1076—1077—1078—1079—1080—1081—1082—1083—1084—1085—1086—1087—1088—1089—1090—1091—1092—1093—1094—1095—1096—1097—1098—1099—1100—1101—1102—1103—1104—1105—1106—1107—1108—1109—1110—1111—1112—1113—1114—1115—1116—1117—1118—1119—1120—1121—1122—1123—1124—1125—1126—1127—1128—1129—1130—1131—1132—1133—1134—1135—1136—1137—1138—1139—1140—1141—1142—1143—1144—1145—1146—1147—1148—1149—1150—1151—1152—1153—1154—1155—1156—1157—1158—1159—1160—1161—1162—1163—1164—1165—1166—1167—1168—1169—1170—1171—1172—1173—1174—1175—1176—1177—1178—1179—1180—1181—1182—1183—1184—1185—1186—1187—1188—1189—1190—1191—1192—1193—1194—1195—1196—1197—1198—1199—1200—1201—1202—1203—1204—1205—1206—1207—1208—1209—1210—1211—1212—1213—1214—1215—1216—1217—1218—1219—1220—1221—1222—1223—1224—1225—1226—1227—1228—1229—1230—1231—1232—1233—1234—1235—1236—1237—1238—1239—1240—1241—1242—1243—1244—1245—1246—1247—1248—1249—1250—1251—1252—1253—1254—1255—1256—1257—1258—1259—1260—1261—1262—1263—1264—1265—1266—1267—1268—1269—1270—1271—1272—1273—1274—1275—1276—1277—1278—1279—1280—1281—1282—1283—1284—1285—1286—1287—1288—1289—1290—1291—1292—1293—1294—1295—1296—1297—1298—1299—1300—1301—1302—1303—1304—1305—1306—1307—1308—1309—1310—1311—1312—1313—1314—1315—1316—1317—1318—1319—1320—1321—1322—1323—1324—1325—1326—1327—1328—1329—1330—1331—1332—1333—1334—1335—1336—1337—1338—1339—1340—1341—1342—1343—1344—1345—1346—1347—1348—1349—1350—1351—1352—1353—1354—1355—1356—1357—1358—1359—1360—1361—1362—1363—1364—1365—1366—1367—1368—1369—1370—1371—1372—1373—1374—1375—1376—1377—1378—1379—1380—1381—1382—1383—1384—1385—1386—1387—1388—1389—1390—1391—1392—1393—1394—1395—1396—1397—1398—1399—1400—1401—1402—1403—1404—1405—1406—1407—1408—1409—1410—1411—1412—1413—1414—1415—1416—1417—1418—1419—1420—1421—1422—1423—1424—1425—1426—1427—1428—1429—1430—1431—1432—1433—1434—1435—1436—1437—1438—1439—1440—1441—1442—1443—1444—1445—1446—1447—1448—1449—1450—1451—1452—1453—1454—1455—1456—1457—1458—1459—1460—1461—1462—1463—1464—1465—1466—1467—1468—1469—1470—1471—1472—1473—1474—1475—1476—1477—1478—1479—1480—1481—1482—1483—1484—1485—1486—1487—1488—1489—1490—1491—1492—1493—1494—1495—1496—1497—1498—1499—1500—1501—1502—1503—1504—1505—1506—1507—1508—1509—1510—1511—1512—1513—1514—1515—1516—1517—1518—1519—1520—1521—1522—1523—1524—1525—1526—1527—1528—1529—1530—1531—1532—1533—1534—1535—1536—1537—1538—1539—1540—1541—1542—1543—1544—1545—1546—1547—1548—1549—1550—1551—1552—1553—1554—1555—1556—1557—1558—1559—1560—1561—1562—1563—1564—1565—1566—1567—1568—1569—1570—1571—1572—1573—1574—1575—1576—1577—1578—1579—1580—1581—1582—1583—1584—1585—1586—1587—1588—1589—1590—1591—1592—1593—1594—1595—1596—1597—1598—1599—1600—1601—1602—1603—1604—1605—1606—1607—1608—1609—1610—1611—1612—1613—1614—1615—1616—1617—1618—1619—1620—1621—1622—1623—1624—1625—1626—1627—1628—1629—1630—1631—1632—1633—1634—1635—1636—1637—1638—1639—1640—1641—1642—1643—1644—1645—1646—1647—1648—1649—1650—1651—1652—1653—1654—1655—1656—1657—1658—1659—1660—1661—1662—1663—1664—1665—1666—1667—1668—1669—1670—1671—1672—1673—1674—1675—1676—1677—1678—1679—1680—1681—1682—1683—1684—1685—1686—1687—1688—1689—1690—1691—1692—1693—1694—1695—1696—1697—1698—1699—1700—1701—1702—1703—1704—1705—1706—1707—1708—1709—1710—1711—1712—1713—1714—1715—1716—1717—1718—1719—1720—1721—1722—1723—1724—1725—1726—1727—1728—1729—1730—1731—1732—1733—1734—1735—1736—1737—1738—1739—1740—1741—1742—1743—1744—1745—1746—1747—1748—1749—1750—1751—1752—1753—1754—1755—1756—1757—1758—1759—1760—1761—1762—1763—1764—1765—1766—1767—1768—1769—1770—1771—1772—1773—1774—1775—1776—1777—1778—1779—1780—1781—1782—1783—1784—1785—1786—1787—1788—1789—1790—1791—1792—1793—1794—1795—1796—1797—1798—1799—1800—1801—1802—1803—1804—1805—1806—1807—1808—1809—1810—1811—1812—1813—1814—1815—1816—1817—1818—1819—1820—1821—1822—1823—1824—1825—1826—1827—1828—1829—1830—1831—1832—1833—1834—1835—1836—1837—1838—1839—1840—1841—1842—1843—1844—1845—1846—1847—1848—1849—1850—1851—1852—1853—1854—1855—1856—1857—1858—1859—1860—1861—1862—1863—1864—1865—1866—1867—1868—1869—1870—1871—1872—1873—1874—1875—1876—1877—1878—1879—1880—1881—1882—1883—1884—1885—1886—1887—1888—1889—1890—1891—1892—1893—1894—1895—1896—1897—1898—1899—1900—1901—1902—1903—1904—1905—1906—1907—1908—1909—1910—1911—1912—1913—1914—1915—1916—1917—1918—1919—1920—1921—1922—1923—1924—1925—1926—1927—1928—1929—1930—1931—1932—1933—1934—1935—1936—1937—1938—1939—1940—1941—1942—1943—1944—1945—1946—1947—1948—1949—1950—1951—1952—1953—1954—1955—1956—1957—1958—1959—1960—1961—1962—1963—1964—1965—1966—1967—1968—1969—1970—1971—1972—1973—1974—1975—1976—1977—1978—1979—1980—1981—1982—1983—1984—1985—1986—1987—1988—1989—1990—1991—1992—1993—1994—1995—1996—1997—1998—1999—2000—2001—2002—2003—2004—2005—2006—2007—2008—2009—2010—2011—2012—2013—2014—2015—2016—2017—2018—2019—2020—2021—2022—2023—2024—2025—2026—2027—2028—2029—2030—2031—2032—2033—2034—2035—2036—2037—2038—2039—2040—2041—2042—2043—2044—2045—2046—2047—2048—2049—2050—2051—2052—2053—2054—2055—2056—2057—2058—2059—2060—2061—2062—2063—2064—2065—2066—2067—2068—2069—2070—2071—2072—2073—2074—2075—2076—2077—2078—2079—2080—2081—2082—2083—2084—2085—2086—2087—2088—2089—2090—2091—2092—2093—2094—2095—2096—2097—2098—2099—2100—2101—2102—2103—2104—2105—2106—2107—2108—2109